

Rok VI**Nr. 3.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO
 WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 1 marca 1929 r.

Redakcja i Administracja:

Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

Pojedyncze numery do nabycia w Księgarni Stow. Naucz. Pol. w Wilnie, ul. Królewska Nr. 1.

T R E Ś Ć :

Pozycja	str.
32. Ustawa z dnia 12 stycznia 1929 r. w przedmiocie zmiany postanowień Ustawy o kwalifikacjach nauczycielskich	70
33. Okólnik MWRiOP. w spr. zmian w materiale nauczania w szkołach powszechnych i gimnazjach państwowych	70
34. Okólnik MWRiOP. w sprawie świąt żydowskich	78
35. Okólnik MWRiOP. w spr. księgi sprawozdań rocznych ze stanu wychowania fizycznego	79
36. Okólnik MWRiOP. w spr. odroczenia służby wojskowej uczniom, reprobowanym przy egzaminie dojrzałości	79
37. Okólnik KOSWil. w spr. wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych i urlopowanych	80
38. Okólnik KOSWil. w spr. zniżek dla wycieczek nauczycielskich do Czechosłowacji	81
39. Okólnik KOSWil. w spr. zwolnienia od opłat szkolnych dzieci inwalidów	81
40. Okólnik KOSWil. w spr. opłat stemplowych od pokwitowań z odbioru stypendjów	82
41. Okólnik KOSWil. w spr. kosztów zastępstwa woźnych na czas urlopu	82
42. Okólnik KOSWil. w spr. kursu oświatowo-rolniczego	83
43. Okólnik KOSWil. w spr. teatrów ludowych	83
44. Okólnik KOSWil. w spr. sprawozdań o rozpoczęciu kursu dla dorosłych	84
45. Okólnik KOSWil. w spr. obchodu imienin Marszałka Piłsudskiego	85
46. Okólnik KOSWil. w spr. wycieczek szkolnych na Wystawę w Poznaniu	85
47. Ogłoszenia urzędowe	91
48. Komunikaty i zawiadomienia	91
49. Podział rejonów wizytacyjnych w szkolnictwie średnim	94
50. Ruch służbowy	96
51. Wykaz Okólników KOSWil. za rok 1928	98
52. Dział nieurzędowy	104

U s t a w a

z dnia 12 stycznia 1929 roku

w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. Nr. 90/1922 poz. 828) i ustawy z dnia 16 lipca 1924 r. w przedmiocie zmiany powyższej ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 75/1924 poz. 740).

Art. 1. W art. 7 ustawy z 26 września 1922 r., zmienionym przez art. 7 ustawy z 16 lipca 1924 r., po wyrazach „przez zdanie przed końcem” zastępuje się wyrazy „roku szkolnego 1928-29” wyrazami „roku szkolnego 1930-31”.

Art. 2. W art. 10 ustawy z 26 września 1922 r., zmienionym przez art. 9 ustawy z 16 lipca 1924 r., po wyrazach „i seminarjów nauczycielskich” wyrazy „winny przed 1 lipca 1925 r.” zastępuje się wyrazami „winny przed 1 lipca 1929 r.”. Wyrazy „którzy przed 1 lipca 1925 r.” zastępuje się wyrazami „którzy do powyższego terminu”.

Ustęp 2 tego artykułu skreśla się.

Art. 3. W art. 12 ustawy z 26 września 1922 r., zmienionym przez art. 11 ustawy z dnia 16 lipca 1924 r., wyrazy „roku 1928” zastępuje się wyrazami „roku szkolnego 1930-31”.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mcścicki.*

Prezes Rady Ministrów: *K. Bartel.*

Minister Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. *Świtalski.*

O K Ó L N I K

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do Kuratorów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Liceum Krzemienieckiego oraz Dyrekcyj, Kierownictw i Nauczycielstwa szkół powszechnych i szkół średnich ogólnokształcących

w sprawie zmian w materiale nauczania w siedmioklasowych publicznych szkołach powszechnych i gimnazjach państwowych w drugim półroczu roku szkolnego 1928/29.

Zgodnie z zapowiedzią, zawartą w § 6 zarządzenia z dnia 2 stycznia 1929 r. Nr. 235/29, wydaję dołączoną do niniejszego okólnika instrukcję, określającą zmniejszenie materiału nauczania w wymienionych szkołach

w drugim półroczu bieżącego roku szkolnego. W czasie właściwym będą również ogłoszone wskazania, dotyczące roku szkolnego 1929/30.

Obecne zmiany w programach zostały określone w sposób możliwie wyraźny i stanowczy, z istoty rzeczy jednak użyte sformułowania pozostawiają nieraz dużo pola inicjatywie i zaradności nauczyciela. Wobec tego w określonych przez instrukcję granicach nauczycielstwo winno wykazać—co z naciskiem podkreślam—usilną i skuteczną dbałość o to, aby zmniejszenie liczby godzin nauczania było istotną ulgą dla młodzieży.

Przypominam, że źródłem przeciążenia młodzieży bywa najczęściej bądź nieodróżnianie przez nauczycieli obowiązujących programów właściwych od t. zw. przykładów rozwinięcia programów, któreto przykłady podają zazwyczaj ilość materiału naukowego, możliwą do wyczerpania tylko w najlepszych warunkach, bądź też złe rozumienie wskazówek metodycznych i przeciążanie młodzieży uciążliwymi pracami (zwłaszcza domowymi) o bardzo nieraz małej wartości kształcącej.

Warszawa, dnia 23 stycznia 1929 r. (Nr. II. 2255/29).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *Świtalski.*

Załącznik do okólnika Nr. II. 2255/29.

I N S T R U K C J A

dotycząca zmian w materjale nauczania w siedmioklasowych publicznych szkołach powszechnych i gimnazjach państwowych w drugim półroczu r. s. 1928/29.

I. Siedmioklasowa szkoła powszechna i gimnazjum niższe.

A. Siedmioklasowa szkoła powszechna.

1. Język polski.

Oddziały II, III i IV. Przeznaczenie w każdym z tych oddziałów jednej godziny na naukę pisma nie stwarza dla nauczyciela nowego zadania, lecz jest tylko bardziej szczegółowem i wyraźnem uregulowaniem sprawy wyrabiania, rozwijania i utrwalania należytej techniki pisanja. Można przytem, a nawet lepiej, zamiast jednej godziny tygodniowo poświęcać na ten cel dwa razy po pół godziny szkolnej. Wyodrębnienie pewnej części czasu na ćwiczenia kaligraficzne nie zwalnia bynajmniej nauczycieli od obowiązku roztaczania również poza tym czasem baczonej kontroli nad czytelnością i estetyką pisma uczniów.

Zwiększenie ogólnej liczby godzin w oddziale IV nie może pociągać za sobą w żadnym razie powiększenia ilości ani też podniesienia stopnia trudności materiału gramatycznego, należy natomiast wzmocnić pracę nad ćwiczeniami ortograficznymi.

2. Nauka o Polsce współczesnej w oddziale VII.

Jeżeli część geograficzno-gospodarcza programu szczegółowego (działy I i II) nie została ukończona, nauczyciel winien znacznie skrócić to, co ma jeszcze do opracowania, uwzględniając tylko rzeczy najistotniejsze.

Opracowanie działu III dostosować należy do zmniejszenia liczby godzin w sposób następujący:

W szkole wiejskiej omówić należy szczegółowiej tylko gminę wiejską, w szkole miejskiej—tylko miejską.

Z ustępu, dotyczącego samorządu powiatowego, skreślić należy: „Przedsiębiorstwa samorządowe, podnoszące dobrobyt i kulturę powiatu. Przykłady i wzory urządzeń najlepszych”, jako punkty osobne i poprześcić jedynie na takich wzmiankach z tego zakresu, które okażą się niezbędne do skonkretyzowania i zobrazowania punktu: „Zakres spraw, należących do samorządu powiatowego”.

Dalej ulega skreśleniu punkt: „Zadanie samorządu i rola każdego obywatela”, jako wyodrębnione zagadnienie ogólne, gdyż wystarczy omówienie tej sprawy przy zapoznawaniu się z każdym z poznawanych rodzajów samorządu z osobna.

Z ustępu, zaczynającego się od słów: „Jedność wewnętrzna państwa”, opuścić należy: „Urzędy, Sieć administracyjna”. Wystarczy krótka wzmianka o roli wojewodów i starostów, związana z odwołaniem się do poznanego już poprzednio podziału administracyjnego kraju.

Przy omawianiu działalności sądów nie można się wdawać w szczegóły, np. bliższe określenie roli różnych instancji i t. p.

Rozpatrzenie organizacji szkolnictwa winno mieć cel ściśle praktyczny: poinformowanie młodzieży o możliwych drogach dalszego kształcenia się. Skreślić należy ustęp:

„Troska państwa o wyżywienie obywateli. Działalność gospodarcza państwa”.

Sprawie opieki Państwa nad obywatelami polskimi zagranicą poświęcić należy jedynie krótką wzmiankę o znaczeniu praktycznym.

Co się tyczy zrzeszeń społecznych, wystarczą wiadomości o ważniejszych zrzeszeniach, działających na najbliższym obszarze i zużytkowanie tych przykładów do uświadomienia wagi samodzielnej twórczości społecznej, nienależy zaś dążyć do żadnej wyczerpującej i szczegółowej klasyfikacji oraz przeglądu możliwych spółek i stowarzyszeń. Wobec tego obecna redakcja odpowiedniego ustępu programu przestaje obowiązywać.

Wreszcie opuścić należy w omawianem półroczu szkolnem sześć ustępów końcowych programu (od słów „Bogactwo mowy polskiej”).

3. Nauka o przyrodzie.

Oddział IV. Należy pominąć punkty 18, 26 i 28 programu szczegółowego.

Wskazane poniżej punkty programu ulegają skróceniu i otrzymują brzmienie następujące:

20. Rośliny wiosenne: złoć, pierwiosnek, zawilec, sasanka, jaskier, rzeżucha; podobieństwo i różnice ich kwiatów.
21. Ssaki i ptaki wodne: wydra, zimorodek, czajka, dzika kaczka (ryby się opuszcza, gdyż są one opracowywane w kursie III oddziału, w pp. 38 i 39).
25. Ślimak winniczek, hodowle i obserwacje mięczaków wodnych.
30. Kilka pospolitych roślin polnych i łąkowych, np. tasznik, jaskółcze ziele, powój, pięciornik, dzwonki.
31. Zaznajomienie się z pospolitymi owadami, np. pszczołą, mrów-

ką, muchą, grabarzem, pasikonikiem, jakimś motylem, np. bieleńkiem—bez kolejnego układania w rzędy.

33. Uzupełnienie i odnawianie zbiorów szkolnych.

Zaniechać należy porządkowania zbiorów według grup systematycznych, jak należało czynić dotychczas zgodnie z pp. 20, 31 i 33 w ich dawnej redakcji.

Oddział VI. Należy pominąć działy IV i V programu ogólnego (magnetyzm i elektryczność).

4. Roboty ręczne.

Wobec zmniejszenia się do połowy liczby godzin w oddziale V zmniejszy się z konieczności liczba wykonanych robót i obniży się stopień ich trudności, osiągany z końcem roku szkolnego.

B. Gimnazjum niższe.

1. Język nowożytny obcy.

Klasa I. Należy przerobić mniej więcej połowę materiału, przeznaczonego dotychczas według programu względnie podręcznika na klasę II. W szczególności w zakresie materiału gramatycznego należy kierować się tem, aby ograniczyć naukę form czasownikowych do czasu teraźniejszego (trybu oznajmującego i bezokolicznika).

Klasa III. Pominąć wypadnie z podręcznika ustępy mniej ważne według uznania nauczyciela.

2. Historia.

W klasie I należy przejść z odpowiedniami pominięciami i skrótami w porównaniu z dotychczasowym sposobem wypełniania wskazanych ram programowych szereg obrazów dziejowych do Zygmunta III (wyłącznie). Aby to skutecznie przy zastosowaniu podanego przykładu rozwinięcia programu, należy usunąć z dotychczasowego kursu klasy pierwszej punkty: 26, 28, 29, 31, 33, z kursu klasy drugiej punkty: 3, 4, 7, 8, 11, 13, 16 połączyć w jedną lekcję w kursie klasy I punkty 34 i 35.

Kurs klasy II należy zakończyć kongresem wiedeńskim. Aby umożliwić to przyspieszenie, należy przy zastosowaniu podanego przykładu rozwinięcia usunąć z kursu klasy II punkty: 25, 28, 30, 32, 33, 35, 37, 39, 44, z kursu klasy III punkty: 1, 4, 5, 10, 12; nadto połączyć w kursie klasy II pp.: 40 z 41, 45 z 46, w kursie klasy III: 8 z 9.

W klasie III należy skończyć kurs mimo obniżenia się liczby godzin w drugim półroczu do jednej tygodniowo; w tym celu przy zastosowaniu podanego przykładu rozwinięcia należy usunąć punkty: 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 38, 39, 40, 41, 47, połączyć 36 z 37-ym.

3. Geografia.

W klasie I należy opuścić dział 3 programu: „Ogólny przegląd mapy politycznej Europy w celu zorientowania uczniów w stosunku Polski do państw europejskich“.

W klasie II opuścić należy z działu 5-go programu: „Człowiek — życie gospodarcze i kulturalne“.

W klasie III należy omówić szczegółowiej z Europy tylko państwa, sąsiadujące z Polską, następnie Francję i Anglię, jako potęgi kolonialne, Włochy zaś i Grecję ze względu na naukę historii w klasie IV — inne państwa mniej szczegółowo, ze zwróceniem uwagi tylko na rzeczy najcharakterystyczniejsze bądź pod względem przyrodniczym (lodowce — Szwajcaria, fjordy — Norwegia i t. p.), bądź pod względem kulturalnym.

Godziny, zaoszczędzone w ten sposób oraz za pomocą innych skrótów, dotyczących szczegółów rozwinięcia, przeznaczyć należy w klasach I i II na wycieczki, w klasie III — na ćwiczenia kartograficzne.

4. Nauka o przyrodzie.

Metoda nauczania nie ulega zmianie, a więc w szczególności, mimo usunięcia osobnych godzin, przeznaczonych dotychczas na wycieczki, należy uczyć nauki o przyrodzie żywej w dalszym ciągu nie tylko w klasie I i pracowni, lecz, w miarę możliwości, w ogrodach szkolnych, ogrodach centralnych, a także na wycieczkach.

Przy stosowaniu w klasach II i III t. zw. programu B kurs nauki o przyrodzie żywej w kl. II skrócić należy bez zmiany zasadniczej treści i wytycznych punktów zapomocą odpowiedniego zmniejszenia liczby przykładów, obserwacji i ćwiczeń w sposób, dostosowany do warunków, w których się praca odbywa (położenie szkoły, stan zbiorów szkolnych i t. d.).

W klasie III wskazane 5 godzin przeznaczyć należy — przy programie B — tylko na fizykę i chemję, przytem nauczyciel, nie odstępując od obowiązującego „rozkładu materiału“, opuści w rozwinięciu tego materiału niektóre szczegóły mniej ważne z dotychczas uwzględnianych.

Tam gdzie się stosuje w klasach II i III program A, zmniejszenie liczby godzin będzie dotyczyło w tych obu klasach fizyki i chemji w ciągu 2 miesięcy (luty — marzec), nauki o przyrodzie żywej — w ciągu pozostałej części półrocza. W tych warunkach redukcje, odmienne nieco w szczegółach, winny być jednak dokonane w myśl tych samych wskazówek ogólnych co przy programie B.

5. Rachunki z geometrią.

Klasa I. Zmniejszenie liczby godzin odbije się tylko na szczegółach rozwinięcia i liczbie ćwiczeń.

6. Pismo.

Klasa I. Wobec przerwania osobnej nauki pisma wszyscy nauczyciele, a zwłaszcza nauczyciel języka polskiego, zwrócić winni tem baczniejszą uwagę na czytelność i estetykę pisma i prowadzić tem bardziej systematyczną kontrolę zeszytów ucznia również z tego punktu widzenia.

7. Rysunek.

Klasa I. Program nie ulega zasadniczej zmianie, ze względu jednak na zmniejszenie w ciągu tego półrocza liczby godzin nauczyciel winien pominąć ćwiczenia trudniejsze.

8. Śpiew.

Klasa II. Należy przenieść do klasy III początek systematycznej nauki o gamach.

II. Gimnazjum wyższe.

A. Wydział matematyczno - przyrodniczy.

1. Język polski.

Klasa V. Należy pominąć informację o piśmiennictwie w Polsce od jego początków do wystąpienia Reja, poza tem zaś zmniejszyć ilość lektury uzupełniającej.

2. Historia.

Klasy VI i VII. Nie należy usuwać ani przesuwać do klasy następnej żadnego z działów obowiązującego programu, ale przejść mniej szczegółowo, niż przy dawniejszym wymiarze czasu, działy następujące:

Z kursu kl. VI: „Polska w czasie przewagi Francji na zachodzie a Turków na wschodzie. Równowaga Europy w oparciu o militarystykę absolutnych monarchij a anarchja możnowładcza w Polsce“.

Z kursu klasy VII. „Walki narodów o samodzielność i jedność narodową“. „Okres zbrojnego pokoju“, „Wielka wojna powszechna“.

3. Przyrodoznawstwo.

Klasa IV. Przy przeglądzie porównawczym roślin zielonych można opracować monograficznie tylko dwie rośliny niższe, np.: mech i sosnę lub paproć i sosnę, inne zaś rozpatrywać tylko dla porównania między sobą.

Na ćwiczenia przeznaczyc należy przeciętnie połowę czasu, t. j. 1 godzinę tygodniowo.

4. Fizyka z kosmografią.

Klasa VII. Z nauki o polaryzacji należy pozostawić jedynie wiadomości wstępne, najelementarniejsze, poza tem opuścić należy „Wiadomości zasadnicze o metodach optycznych wyznaczania temperatury“, zagadnienie rozkładu energii w widmie sprowadzić do krótkiej wzmianki.

Klasa VIII. Należy pominąć niektóre zagadnienia, np. następujące: „Watmetry“.

„Ogniwa i baterje termoelektryczne; zastosowania“.

O prądzie trójfazowym zostawić należy tylko wzmiankę; opis dynamomaszyny o prądzie trójfazowym opuścić.

„Cechowanie ampermetru przy pomocy woltametu; kulomb i amper (raz jeszcze) należy zamienić na „Określenie ampera na podstawie elektrolizy“.

Dalej można pominąć:

„Wiadomości wstępne o sposobach wyznaczania ładunku elektronu“.

„Wiadomości ogólne o elektryczności atmosferycznej“.

Co się tyczy ciał promieniotwórczych, uwzględnić należy jedynie wiadomości najbardziej zasadnicze.

W każdej z tych obu klas (VI i VIII) na ćwiczenia ma przypadać 2 godziny tygodniowo.

5. Chemja.

Klasa V. Należy opuścić: fosforjak, chlorki fosforu, cyjan; pominąć monograficzne omówienie arsenu, boru, baru i manganu; ze sposobów fabrykacji sody, uwzględnić tylko jeden (Solvay'a), jako przykład wielkiego przemysłu chemicznego.

Na ćwiczenia przeznaczają się 2 godziny tygodniowo.

6. Matematyka.

Klasa VIII. Jakkolwiek zmniejszenie liczby godzin jest stosunkowo nieznaczne, a dział 4 programu daje nauczycielowi dużo swobody, w razie większych trudności można pominąć: „zastosowanie indukcji do ustalenia twierdzenia o tożsamości wielomianów; dzielenie wielomianu przez wielomian (jednoznaczność dzielenia); podzielność wielomianu zmiennej x : przez $x+a$ “.

B. Wydział humanistyczny.

1. Język polski.

Klasa VII. W dziale lektury podstawowej należy pominąć „Kordjana“, zmniejszyć wybór z „Beniowskiego“, przytem w żadnym razie nie wykroczyć poza pieśni I–V, poza tem należy jeszcze zmniejszyć stosownie do potrzeby ilość lektury uzupełniającej.

Klasa VIII. Należy wydatnie ograniczyć lekturę uzupełniającą.

2. Język łaciński.

Klasa VIII. Należy zmniejszyć ilość opracowywanych tekstów.

3. Historia.

Klasa VI. Rozwijanie obowiązującego programu, którego charakter ramowy nie pozwala na żadne skreślenia, należy dostosować do zmniejszonej liczby godzin zapomocą pominięcia mniej ważnych szczegółów, dotychczas uwzględnianych.

4. Przyrodznawstwo.

Klasa IV. Należy zmniejszyć liczbę przykładów, ale nie wprowadzać powierzchowności w ich opracowaniu. Punkt C przykładu rozwinięcia programu winien zająć nie więcej niż 15 godzin.

Na ćwiczenia przeznaczyć należy przeciętnie 1 godzinę tygodniowo.

5. Matematyka.

Klasa VII. Nie należy przechodzić działów: „Zastosowanie funkcji trygonometrycznych do rozwiązywania trójkątów dowolnych (cztery wypadki zasadnicze). Pojęcie o zastosowaniach do miernictwa“.

6. Rysunek. Śpiew i muzyka.

Nadobowiązkowa nauka rysunku oraz śpiewu i muzyki w klasach VII i VIII winna się odbywać nadal według dotychczasowego programu.

C. Wydział klasyczny (nowego typu).

1. Język polski.

Klasa VII. Należy przenieść z lektury podstawowej do lektury uzupełniającej domowej „Śluby panińskie“ A. Fredry i wybraną tragedję Szekspira, przy odpowiednim zmniejszeniu liczby innych utworów, przeznaczonych przez nauczyciela do czytania w charakterze lektury uzupełniającej.

2. Filologia klasyczna.

Język łaciński. Klasa VIII. Należy zmniejszyć ilość opracowywanych tekstów, zwłaszcza z zakresu lektury uzupełniającej.

Kultura klasyczna. W klasie VII część pracy dotychczasowej przenieść należy na lekcje obu języków klasycznych, w klasie VIII — na lekcje języka greckiego, zmniejszając równocześnie ilość opracowywanych tekstów. Poza tem należy dokonać wyboru rzeczy najistotniejszych, szczególży mniej ważne bądź uwzględnić w referatach uczniów, bądź uważać w większym stopniu niż dotychczas na uzupełnienia i ilustracje, których utrwalenie pamięciowe nie jest wymagane, bądź wreszcie pomijać, gdy brak na nie czasu.

3. Geografja.

Klasa IV. Należy opuścić część końcową programu, a mianowicie: „Granice państwa polskiego; ustrój polityczny Rzeczypospolitej. Podział państwa administracyjny (przeгляд i opis województw), szkolny, kościelny, wojskowy. Polacy poza granicami państwa“.

Klasa V. Nauczyciel winien pominąć w tem półroczu mniej więcej czwartą część kursu całorocznego, odkładając jej opracowanie na przyszłość. Przy stosowaniu podanego przykładu rozwinięcia część pominięta może się rozpocząć od Szwajcarii (włącznie).

4. Fizyka z chemją.

Klasa VII. Naukę o cieple należy przechodzić według programu skróconego, a mianowicie:

Temperatura — rozszerzalność ciał stałych i ciekłych. Termometry. Rozszerzalność gazów. Wzmianka o termometrze gazowym. Pomiar ciepła metodą mieszania wody. Zamiana stanu skupienia i zależność temperatury topienia i wrzenia od natury cieczy i ciśnienia zewnętrznego. Para nasycona. Różnica między gazem a parą. Wilgotność. Ciepło jako energia. Maszyna parowa tłokowa, najważniejsze stadja jej rozwoju *).

Na wiadomości z dziedziny chemji można w danych warunkach poświęcić nie więcej niż 15 godzin szkolnych.

Klasa VIII. Ścisłe stosowanie się do redakcji dotychczasowego programu nie jest obowiązujące w omawianem półroczu. Przy opracowaniu zagadnień z dziedziny magnetyzmu i elektryczności należy mianowicie pominąć szczególży, posiadające znaczenie wyłącznie teoretyczne, konie-

*) Jak w programie gimnazjum klasycznego dawnego typu z r. 1923 z drobnemi różnicami.

czne jest jednak zapoznanie się młodzieży z zasadniczymi prawami i najważniejszymi zastosowaniami.

Przeznaczać należy w tych obu klasach, podobnie jak poprzednio przy 4 godzinach, przeciętnie połowę ogólnej liczby godzin na ćwiczenia laboratoryjne.

5. Matematyka.

Klasa VI. Należy opuścić cały punkt 4 programu algebry, t. j. rozszerzenie pojęcia wykładnika i logarytmy.

Klasa VII. Należy opuścić w omawianem półroczu ze względu na stratę jednej godziny w tym czasie, a zyskanie natomiast 1 godziny przez cały rok szkolny 1929/1930 w klasie VIII, część następującą kursu trygonometrii:

„Funkcje sumy i różnicy dwóch kątów. Rozwiązywanie trójkątów dowolnych (cztery przypadki zasadnicze). Miara teoretyczna kątów“. Odpowiednie zastosowania do zadań geometrycznych i fizycznych.

34.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 14 lutego 1929 r. Nr. II - 3242-29

w sprawie świąt żydowskich.

W bieżącym roku szkolnym ze względu na to, że ilość dni wolnych od nauki zwiększy się z powodu panujących mrozów, Ministerstwo zarządza, aby, z przypadających 14 dni wolnych od nauki na ferje Wielkiej Nocy, prywatne szkoły średnie ogólnokształcące; do których uczęszcza wyłącznie młodzież wyznania mojżeszowego, świętowały tylko 6 dni (od 27 marca do 1 kwietnia włącznie), pozostałe zaś 8 dni przeznaczają się na święta Pesach (od 25 kwietnia do 3 maja).

Za Podsekretarza Stanu

(—) *Wł. Żłobicki*

Dyrektor Departamentu

35.

O K Ó L N I K

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich i średnich szkół zawodowych
w sprawie zaopatrzenia się w „Księgę sprawozdań rocznych ze stanu wychowania fizycznego”.

W celu ułatwienia układania sprawozdań ze stanu wychowania fizycznego w szkołach, notowania wszelkich zmian, a zwłaszcza postępu w tej dziedzinie,—polecam dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i średnich szkół zawodowych zaopatrzenie się w specjalną „Księgę sprawozdań rocznych ze stanu wychowania fizycznego”.—Książka ta na wzór książki sanitarnej szkolnej ułatwi porównanie rozwoju wychowania fizycznego w danej szkole w ciągu szeregu lat. Służyć ma ona na lat 5. Oryginał sprawozdania pozostaje w szkole, kopję dyrekcja wydiera i przesyła corocznie przed 15 lipca do Kuratorjum.

Warszawa, dnia 18 stycznia 1929 r. (Nr. I. W. F. 384/29).

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) *Sł. Czerwiński*
Podsekretarz Stanu.

36.

O K Ó L N I K

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 28 listopada 1928 r. L. II-17110-28

w sprawie odroczenia służby wojskowej uczniom szkół średnich ogólnokształcących, reprobowanym przy egzaminie dojrzałości.

Ministerstwo podaje do wiadomości poniższy wyciąg z okólnika Nr. 215 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 13 listopada 1928 r. Nr. Wojsk. 1270/2:

Mogą zajść wypadki, że poborowi uczniowie szkół średnich ogólnokształcących, zostali przy egzaminie dojrzałości reprobowani na przeciąg 1/2 roku.

Ponieważ poborowi tacy w danym wypadku mimo nie ukończenia szkoły z dobrym wynikiem, przestali być uczniami ostatniej klasy, przeto z odroczenia służby wojskowej w myśl art. 61 p. l. ust. o. powsz. obow. wojskowym nie mogą już korzystać.

Z uwagi jednak na to, że powołanie takich poborowych do czynnej służby wojskowej już w okresie jesiennego wcielenia uniemożliwiłoby im ukończenie nauki i pozbawiło prawa do skróconej służby wojskowej, Min. Spraw Wojskowych zgodziło się udzielać tym poborowym presu-

nięcia terminu wcielenia do szeregów do czasu wcielenia 1^{1/2} rocznych w roku następnym.

Udzielenie jednak wzmiankowanych przesunięć terminów wcielenia uzależnione będzie od przedłożenia przez petentów władzom wojskowym (P. K. U.), zaświadczeń o przynależności ich do oddziałów wychowania fizycznego, posiadania I względnie II stopnia p. w. odbycia obozów letnich — wogóle od czynnego udziału w przygotowaniu się do służby wojskowej w okresie przedwcieleniowym do czynnej służby wojskowej.

Ponadto petenci będą musieli przedłożyć zaświadczenia, wydane przez odnośne władze szkolne o zachodzącej przeszkodzie w ukończeniu szkoły średniej wzgl. uzyskania egzaminu dojrzałości (np. choroby, tragiczne wypadki w rodzinie i t. p.), co musi być w każdym wypadku stwierdzone przez powyższą władzę szkolną przy równoczesnem postawieniu przez nią opinii o odnośnym uczniu oraz wniosku, czy na przesunięcie terminu zasługuje i rokuje nadzieję na pomyślne rezultaty naukowe w okresie, który mu w drodze wyjątku władze wojskowe przyznać zamierzają.

Prośby powyższe winni petenci kierować do M. S. Wojsk. Biuro Uzupelnień przez właściwe P. K. U. w ten sposób, aby przynajmniej cztery tygodnie przed okresem wcielenia jesiennego były już złożone, gdyż podania składane w terminie późniejszym rozpatrywane nie będą“.

O tem należy zawiadomić 8-klasowe szkoły średnie ogólnokształcące męskie i koedukacyjne, państwowe i te niepaństwowe, które mają prawa gimnazjów państwowych.

Dyrektor Departamentu
(—) *Wł. Żłobicki.*

37.

OKÓLNİK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 5 lutego 1929 r. L. 0-2722/29

Do wszystkich Władz i Urzędów podległych

w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych i nieetatowych oraz nauczycieli pozostających na urlopie płatnym.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 stycznia 1929 r. Nr. 1-19308/28 wyjaśniam, że jeżeli zachodzi konieczność zatrudnienia nauczyciela kontraktowego z terminem przypadającym w środku miesiąca, należy w umowie zaznaczyć, że za część miesiąca z początkiem lub z końcem stosunku umownego otrzyma wynagrodzenie pro rata parte obliczone według uposażenia całomiesięcznego. Zasadniczo jednak należy zawierać umowy służbowe z ważnością od dnia 1 lub 16 miesiąca.

W stosunku do nauczycieli nieetatowych (duszpasterzy i nauczycieli religji) należy również stosować zasadę podaną powyżej, tem bardziej, że wynagrodzenie tej kategorii określone jest w stosunku rocznym, a płatne jest w 10 ratach miesięcznych.

Jednocześnie wyjaśniam na podstawie wyżej powołanego pisma Ministerstwa, że nauczyciel etatowy, któremu po rozpoczęciu roku szkolnego (półroczna) udzielono urlopu płatnego, przez czas urlopu zatrzymuje pełne uposażenie, do jakiego miał prawo z chwilą otrzymania urlopu na podstawie art. 40—45 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924). Wypłatę dodatkowego wynagrodzenia za godziny nadliczbowe na podstawie art. 46 powołanej ustawy wstrzymać należy z końcem miesiąca, w którym rozpoczął urlop płatny. Ponowną wypłatę tego dodatku zarządzić należy po ukończeniu urlopu przy zastosowaniu art. 11 pkt. c powołanej ustawy.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *St. Pogorzelski.*

38.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 21 stycznia 1929 r. Nr. O. 1093/29

Do wszystkich władz i urzędów podległych

w sprawie 33 proc. zniżki dla wycieczek nauczycielskich przejeżdżających przez Czechosłowację.

Nawiązując do okólnika z dnia 5 grudnia ex 1928 L. O-43522/28 r. umieszczonego w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Nr. 1 z r. 1929, podaję do wiadomości, a to na podstawie wyjaśnienia Ministerstwa Spraw Zagranicznych, że naukowe wycieczki nauczycielskie, przejeżdżające tranzytem przez Czechosłowację, mogą być zaliczone do kategorii wycieczek szkolnych, a zatem mogą korzystać z 33 proc. zniżki kolejowej.

Naczelnik Wydziału.
(—) *J. Małowieski.*

39.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 18 stycznia 1929 r. L-II-632-29

w sprawie zwolnienia od opłat szkolnych dzieci inwalidów wojennych.

Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 31 grudnia 1928 r. Nr. II-17818-28 zarządziło, by przy zwalnianiu dzieci niezamożnych rodziców (w granicach 10 proc. ogółu młodzieży) od taksy administracyjnej, wprowadzonej rozporządzeniem z dnia 31 stycznia 1928 r. Nr. II-1503-28, w pierwszym rzędzie zwalniano dzieci niezamożnych inwalidów wojennych.

O tem Kuratorjum O. S. W. zawiadamia Dyрекcję z poleceniem zastosowania się do powyższego zarządzenia już w II półroczu r. szkolnego 1928-29.

Naczelnik Wydziału
J. Wątopek.

40.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 19 lutego 1929 r. Nr. O. -3587-29

do wszystkich Władz i Urzędów podległych

w sprawie opłat stemplowych od pokwitowań z odbioru stypendjów.

Na podstawie wyjaśnienia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, oznajmiam, że pokwitowania z odbioru sumy, wypłaconej tytułem stypendjum, jeżeli pokwitowana suma przewyższa 50 złotych, podlega w myśl art. 136 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. Urz. R. P. Nr. 98, poz. 570) opłacie w wysokości 20 gr.

Naczelnik Wydziału
(—) J. Małowieski.

41.

O K Ó L N I K

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 19 lutego 1929 r. L. O.—4178-29

Do wszystkich władz i urzędów podległych Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

w sprawie pokrywania kosztów zastępstwa woźnych na czas ich urlopu.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu upoważnia Kuratorjum do pokrywania kosztów zastępstwa woźnych w czasie ich urlopów wypoczynkowych, przysługujących im na mocy art. 105 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) z kredytu preliminowanego w § 1, poz. 3 odnośnego działu budżetu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Zastępcy woźnych mogą być przyjmowani na zasadach przewidzianych dla pracowników kontraktowych na okres ściśle oznaczony, w szczególności na okres urlopu woźnych *i jedynie dla tych zakładów szkolnych, które zatrudniają tylko jednego funkcjonariusza niższego.*

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) St. Pogorzelski.

42.

O K Ó L N I K

Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 19-II 1929. L. 1 4259-29.

Do Panów Inspektorów Szkolnych i ogółu nauczycielstwa szkół powszechnych z terenu woj. wileńskiego

w sprawie kursu oświatowo-rolniczego.

Staraniem Związku Kólek i Organizacji Rolniczych ziemi Wileńskiej w Wilnie odbędzie się w czasie od 10 marca r. b. do 21 marca r. b. w Wilnie kurs oświatowo-rolniczy dla nauczycielstwa szkół powszechnych z terenu woj. wileńskiego. Celem tego kursu jest przygotowanie nauczycielstwa do prowadzenia ogrodów szkolnych i pasiek, zapoznanie z akcją przysposobienia rolniczego młodzieży wiejskiej i z metodyką wykładów przyrodniczych w zakresie zagadnień, związanych z rolnictwem.

Związek zapewnia bezpłatne mieszkanie, zwrot kosztów przejazdu koleją i zasiłek 1 zł. 50 gr. dziennie na koszty utrzymania.

Podania o przyjęcie na kurs należy wnosić w drodze służbowej do Kuratorium. Przyjętym na kurs zostaną udzielone urlopy płatne. Z terenu jednego powiatu mogą być przyjęte 3—4 osoby.

Z kursu winno skorzystać przedewszystkiem nauczycielstwo, posiadające ogrody szkolne.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *St. Pogorzelski.*

43.

O K Ó L N I K

Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 19.II.1929. L.1—4596-29.

Do ogółu nauczycielstwa szkół powszechnych

w sprawie teatrów ludowych.

Akcja w zakresie Teatru ludowego pod względem ilości przedstawień jest prowadzona szeroko na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego przez nauczycielstwo szkół powszechnych. Jednak jakość tej pracy stoi niezawsze na odpowiednim poziomie, a powodem tego jest niejednokrotnie brak odpowiedniego przygotowania.

W związku z tem podają do wiadomości, że Związek Teatrów ludowych w Warszawie wydaje miesięcznik: „Teatr ludowy”, który informuje o pracy w tym zakresie. Redakcja: Warszawa, ul. Tamka 1, roczna prenumerata 4 zł.

W Związku Teatrów Ludowych można nabyć następujące książki z zakresu techniki pracy teatralnej:

Teatry ludowe w Polsce — A. Bień i J. Cierniak.

Teatr w szkole i w domu ludowym — W. Małkowski.

Budowa i urządzenie sceny M. Małanowicz, T. Niemira.

Malowanie dekoracji.

Ubiory teatralne — M. Gerson Dąbrowska.

Zasady charakteryzacji teatralnej — W. Małkowski.

Wybór sztuk do grania — M. Niedzielska, — nadto Wesele Krakowskie — J. Cierniak, Szopka krakowska — J. Cierniak, a w księgarniach wileńskich:

Wesele na Wileńszczyźnie — Koło krajoznawcze gimn. im. Mickiewicza w Wilnie; Nasza Szopka — H. Romer.

Ceny poszczególnych książek od 50 gr. do 3 zł.

Kurator Okręgu Szkolnego
St. Pogorzelski.

44.

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 19. II. 1929 L. 1—4597.

Do ogółu nauczycielstwa szkół powszechnych

w sprawie sprawozdań o rozpoczęciu kursów dla dorosłych.

Dotychczas otrzymało Kuratorjum sprawozdania na specjalnych formularzach o rozpoczęciu 230 kursów dla dorosłych. Tymczasem z materiałow, zebranych dla celów wystawy pedagogicznej wynika, że nauczycielstwo prowadzi więcej kursów, stwierdzają to również instruktorzy O.P.

W interesie akcji oświaty pozaszkolnej leży, by zarejestrowana została cała praca w zakresie nauczania dorosłych.

W związku z tem, prowadzący kursy, jeśli dotychczas nie wysłali sprawozdań o ich rozpoczęciu, winni uczynić to w drodze służbowej bezwłocznie, podając:—powiat, gminę, miejscowość, datę rozpoczęcia kursu, stopnie kursu, informacje o lokalu, opale, świetle, z jakich podręczników udziela się nauki języka, ilu słuchaczy posiada specjalne podręczniki dla kursów. Nadto należy podać: ilość zapisanych na każdym stopniu mężczyzn i kobiet,—w tem ilu jest wyznania rzym.-kat., prawosławnego, mojżeszowego, wyznań innych,—ilu rolników, robotników, rzemieślników, zajęć innych,—ilu w wieku do 18 lat, od 18—22, od 22—30, ponad 30 lat. Wreszcie należy podać nazwiska uczących na kursie i ewentualnie uwagi, odnoszące się do spraw organizacyjnych kursu, programu i metod nauczania.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) St. Pogorzelski.

45.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 18 lutego 1929 r. Nr. O-4422-29

Do Panów Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierowników szkół**w sprawie obchodu dnia imienin Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego.**

Wzorem lat ubiegłych społeczeństwo obchodzić będzie uroczyste dzień imienin Pana Marszałka Piłsudskiego. Wskazano jest przeto, by Dyrekcje i Kierownictwa podległych mnie szkół, jak również Panowie Inspektorowie Szkolni porozumieli się z miejscowymi władzami i Komitetami obchodu w sprawie udziału w uroczystościach młodzieży szkolnej.

Ze swej strony wyrażam życzenie, by w dniu 19 marca r. b. zorganizowane były w szkołach poranki i pogadanki o Marszałku Piłsudskim dla młodzieży, którą w związku z tem zwolnić należy od nauki szkolnej po godzinie 12-ej.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *St. Pogorzelski.*

46.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 15 lutego 1929 r. Nr. O-3822/29

Do Panów Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw wszystkich szkół podległych**w sprawie wycieczek szkolnych na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu.**

Niżej podaję do wiadomości instrukcję Kuratora Okr. Szk. Poznańskiego w sprawie wycieczek szkolnych na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu i zarządzam ścisłe przestrzeganie wszystkich zawartych w instrukcji przepisów.

Kartę zgłoszeń, o której mowa w instrukcji wysyła Kuratorjum Okr. Szk. Poznańskiego bezpośrednio Panom Inspektorom Szkolnym (po 50 egz.) oraz Dyrekcjom szkół średnich, zawodowych i seminarjów nauczycielskich tak państwowych jak i prywatnych (po 2 egz.); Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego posiadać będzie tylko małą rezerwę kart zgłoszeń.

Kuratorjum Okr. Szk. wysyła również bezpośrednio Panom Inspektorom Szkolnym i Dyrekcjom szkół materiały propagandowe o Powszechnej Wystawie Krajowej. Wysyła mianowicie broszurkę p. t. „Co każdy wiedzieć powinien o Powszechnej Wystawie Krajowej?” Panom Inspektorom Szkolnym po 100 egz., Dyrekcjom szkół po 4 egz. Panowie Inspektorowie Szkolni otrzymają jednocześnie po 6 egz. kolorowego rolniczego plakatu reklamowego Powszechnej Wystawy Krajowej, celem umieszcze-

nia ich w największych szkołach powszechnych wiejskich. Seminarja nauczycielskie otrzymają po 1 eg. innego plakatu. Zarówno Panowie Inspektorowie Szkolni, Dyrekcje i Kierownictwa szkół, jak i Nauczycielstwo — dołożyć winni usilnych starań, by rozesełane materiały zostały wszędzie należycie wyzykane do systematycznej propagandy na rzecz Powszechnej Wystawy Krajowej, szczególnie zaś do pogadarek we wszystkich szkołach, a w miarę możliwości także wśród miejscowego społeczeństwa, oraz by plakaty reklamowe zostały wszędzie należycie rozmieszczone.

Po dodatkowe materiały propagandowe i wszelkie informacje w sprawie wycieczek Dyrekcje szkół średnich i kierownictwa szkół powszechnych zwracać się mają wprost do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego — Komitet Wystawy.

Celem zapewnienia przejazdu wycieczek do Poznania Dyrekcje i Kierownictwa szkół powinny natychmiast po ostatecznym ustaleniu terminu wyjazdu przesłać do Dyrekcji Kolei Państwowych w Wilnie — Wydział Eksploatacyjny, Dział pasażerski — zawiadomienie z podaniem stacji wyjazdowej, liczby uczestników wycieczki, dnia i dokładnego czasu (godzina i minuty) wyjazdu; drugi egzemplarz tego zawiadomienia wysłać należy jednocześnie do Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego.

W związku z okólnikiem z dnia 5 grudnia 1928 r. L. 0-44476/28 (Dz. Urz. Kurat. Nr. 1 z 1929 r. poz. 5) zawiadamiam, że na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 30 stycznia 1929 r. koleje przewozić będą wycieczki szkolne na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu na następujących zasadach:

1) młodzież szkolną oraz wychowanców zakładów dobroczynnych, burs, ochronek i t. p. przy zebraniu conajmniej 10 osób koleje przewozić będą za $\frac{1}{8}$ ceny biletu II, względnie III klasy taryfy normalnej odnośnej klasy i kategorii pociągu.

2) na 10 osób płacących jeden niezamożny uczestnik wycieczki przewożony będzie bezpłatnie,

3) na 10 wychowanców(ek) jedna osoba w charakterze nadzorczym przewożona będzie za opłatą jak pod 1),

4) do uzyskania ulgi przejazdowej wymagane będzie pisemne zgłoszenie wycieczki przez odnośny zakład naukowy (wychowawczy); zgłoszenie to kierować należy przed wyjazdem, zawczasu do stacji wyjazdu, powinno ono zawierać: datę wyjazdu, ilość uczestników wycieczki, oznaczenie klasy wagonu (II lub III) i rodzaju pociągu.

Kurator Okręgu Szkolnego
Stefan Pogorzelski.

I N S T R U K C J A

w sprawie wycieczek szkolnych na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu.

Okólnik Kuratora Okr. Szk. Pozn. z dnia 15 stycznia 1929. Nr. O. 596/29.

Do PP. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjów nauczycielskich.

W wykonaniu rozporządzenia Pana Ministra Wyznań Religijnych Oświecenia Publicznego z dnia 30 października 1928 r. Nr. O. Prez. 6237/28,

dotyczącego wycieczek młodzieży szkolnej na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu, podają do wiadomości co następuje:

1. Wszelkie wycieczki młodzieży szkolnej należy zgłaszać bezpośrednio do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego w terminie do 1 kwietnia 1929 r. Zgłoszenie należy uważać za ważne dokonane dopiero z chwilą otrzymania potwierdzenia z Kuratorjum w Poznaniu. Po nadejściu tego potwierdzenia należy bezzwłocznie przekazać na konto Kuratorjum w P. K. O. Nr. 211608 zadatek w wysokości 1 zł. od każdego uczestnika wycieczki. W razie nienadesłania zadatku do dnia 15 kwietnia 1929 r. zgłoszenie jest uważane za niebyłe.

Ze względu na spodziewany duży napływ wycieczek młodzieży szkolnej zaleca się podać 3 terminy do wyboru Kuratorjum. Kuratorjum zastrzega sobie w każdym razie możliwość wyznaczenia innego terminu względnie odrzucenia wniosku w razie wyczerpania kontyngentu przewidzianego na dany okres.

Zadatek przepada, jeżeli wycieczka na oznaczony czas, albo też wcale nie przybędzie.

Kuratorjum może zapewnić opiekę, nocleg i wyżywienie tylko tym wycieczkom, które najskrupulatniej i najdokładniej będą przestrzegały podanych tu warunków.

2. Zgłoszenia wycieczki należy dokonać za pomocą karty zgłoszenia, którą otrzymać można w Kuratorjach Okręgów Szkolnych (dla szkół średnich, zawodowych i seminarjów) oraz w inspektoratach (dla szkół powszechnych). W zgłoszeniu należy podać:

- a) ilość młodzieży biorącej udział w wycieczce z wyszczególnieniem liczby uczniów i uczennic i podaniem ich wieku;
- b) ilość nauczycieli wzgl. nauczycielek towarzyszących wycieczce;
- c) dzień przybycia wycieczki do Poznania;
- d) dzień odjazdu wycieczki z Poznania;
- e) na ile śniadań, obiadów i kolacyj dziennie reflektuje wycieczka;
- f) co pragnie zwiedzić poza Poznaniem w Obrębie Okręgu Poznańskiego (Gniezno — Kruszwica — Inowrocław — Bydgoszcz; Czarnków — Międzychód — Chodzież; w okolicach Poznania: Rogalin, Kórnik, Gołuchowo);
- g) nazwisko i stanowisko służbowe odpowiedzialnego kierownika;
- h) czy młodzież i w jakiej liczbie przybywa z popisami (czego?) i czy w strojach regionalnych?
- i) podpis kierownika szkoły, stwierdzający, że są mu znane warunki niniejsze oraz, że zgadza się na urządzenie wycieczki.

3. Rozliczenia za wszystkie zadatkowane zamówienia dokonywa odpowiedzialny kierownik wycieczki po przybyciu do Poznania. Winien on przed wyjazdem do Poznania zebrać od uczestników wycieczki należności za przewidziane wydatki zbiorowe (bilet kolejowy w obie strony, noclegi, wyżywienie, wstęp na Powszechną Wystawę Krajową) oraz pewną mniejszą sumę na wydatki nieprzewidziane.

4. Wycieczka może tylko w tym wypadku przyjechać do Poznania, jeśli otrzyma piśmienne zawiadomienie z Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego, że wszystko dla wycieczki jest przygotowane i że nic nie

stoi na przeszkodzie jej przyjazdowi. Bez takiego zawiadomienia żadna wycieczka nie może wyruszyć, gdyż Kuratorjum nie może jej zapewnić pomieszczenia. Liczenie na jakieś względy lub szczęśliwy zbieg okoliczności byłoby lekkomyślne i bezprzedmiotowe.

5. Najpóźniej na cztery dni przed oznaczonym w zgłoszeniu dniem przyjazdu wycieczki do Poznania, należy podać Kuratorjum dokładny czas przyjazdu pociągu (godzinę i minuty) oraz kierunek, z którego wycieczka przybywa. Zgłoszenie to może być dokonane telegraficznie.

6. Na każde 30 młodzieży winien towarzyszyć wycieczce conajmniej 1 nauczyciel wzgl. 1 nauczycielka.

Jeżeli wycieczka jest mieszana, t. j. składa się z uczniów i uczennic, musi jej towarzyszyć conajmniej 1 nauczyciel i 1 nauczycielka (na każde 30 dzieci).

7. W wycieczkach może uczestniczyć zgodnie z cytowaniem na wstępie rozporządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tylko następująca młodzież:

- a) uczniowie VI i VII oddziałów szkół powszechnych,
- b) uczniowie od III do VIII kl. (włącznie) szkół średnich,
- c) uczniowie szkół i kursów zawodowych,
- d) uczniowie seminarjów i kursów nauczycielskich,
- e) młodzież po ukończeniu lat trzynastu, znajdująca się nie niżej niż w VI oddziale szkoły powszechnej,
- f) uczestnicy kursów dla dorosłych, uniwersytetów ludowych i świetlic prowadzonych przez Państwo, samorzady i instytucje społeczne, subsydjowane przez Państwo,
- g) młodzież z Okręgu Szkolnego Poznańskiego bez względu na rodzaj szkół, mająca conajmniej ukończonych 12 lat.

Młodzież słabą, chorowitą, ułomną i t. d. należy bezwzględnie wykluczyć od udziału w wycieczce.

8. Wycieczki mogą przybywać do Poznania dopiero począwszy od 1 czerwca do końca września 1929 r. Ze względu na słabszą prawdopodobnie frekwencję w miesiącach letnich należy wyzyskać przedewszystkiem miesiące wakacyjne: lipiec i sierpień oraz ostatni miesiąc wystawowy: wrzesień.

9) Każdą wycieczkę oczekuje na dworcu o podanej poprzednio przez kierownika wycieczki godzinie przyjazdu pociągu funkcjonariusz komisji wycieczkowej, który zaprowadzi wycieczkę do lokalu noclegowego. Funkcjonariuszowi temu należy okazać otrzymane z Kuratorjum potwierdzenie zgłoszenia wycieczki

Najkrótszy czas pobytu w Poznaniu wynosi 2 dni; najdłuższy — dla wycieczek z dalszych stron — 4 dni. Pobyt dłuższy niż 4 dni jest niemożliwy.

10. Lokale przeznaczone na pomieszczenie wycieczki odbiera jej kierownik od zarządcy lokalu, stwierdzając wspólnie z nim ewtl. zauważone uszkodzenia. Zarządcy temu należy uiścić natychmiast po przybyciu takse noclegową zgodnie ze zgłoszoną liczbą uczestników za cały czas pobytu. Równocześnie należy podać zarządcy dokładnie dzień i go-

dzinę oddania lokalu. Godzina ta nie może przekraczać godziny 17-tej tego dnia, który został podany w zgłoszeniu jako dzień odjazdu.

11. Wszelkie uszkodzenia i zanieczyszczenia dokonane przez wycieczkę zostaną usunięte na jej koszt.

Za wszelkie uszkodzenia jest materialnie odpowiedzialny wobec Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego kierownik wycieczki.

12. Kierownik wycieczki jest wraz z towarzyszącymi nauczycielami całkowicie odpowiedzialny za powierzoną jego opiece młodzież w czasie całego pobytu w Poznaniu, t. j. tak w obrębie lokalu noclegowego we dnie i w nocy oraz podczas zwiedzania wystawy i zabytków miasta.

13. Wszyscy uczestnicy wycieczki winni przestrzegać ściśle regulaminu wywieszzonego w lokalu noclegowym; regulamin ten zostanie doręczony ponadto kierownikowi wycieczki po przybyciu do Poznania. Kierownik wycieczki winen pouczyć tak przed wyjazdem jak i po przybyciu do Poznania młodzież o konieczności zachowania bezwzględnej czystości w lokalach noclegowych oraz godziwego zachowania się w czasie pobytu w Poznaniu.

14. Każda wycieczka otrzyma w Poznaniu przewodnika, który ją oprowadzi tak po wystawie jak i po mieście według zgóry ułożonego planu, przystosowanego tak do wieku jak i rodzaju szkoły młodzieży. Jakiegokolwiek samowolne zmiany tego planu przez kierowników wycieczek są wykluczone. Ewntl. specjalne życzenia należy podać już przy zgłoszeniu wycieczki. Życzenia takie będą mogły być uwzględnione jednak tylko pod warunkiem, że normalny tok odprawy innych wycieczek nie zostanie przez to naruszony.

15. Dokładne koszty pobytu w Poznaniu nie dadzą się w tej chwili jeszcze określić. Dla orientacji zaznaczam, że ceny te będą się obracały w następujących granicach:

1. Nocleg najwyżej do 1,50 zł.
2. Całodzienne utrzymanie 2,50 zł. (śniadanie 60 gr., obiad 1.—zł., kolacja 90 gr.).
3. Opłata kosztów administracyjnych i opieki lekarskiej dziennie 70 gr.
4. Jednorazowy wstęp na wystawę 1—zł.

Koszt jednodniowego pobytu w Poznaniu wraz z jednorazowym zwiedzeniem wystawy wyniesie zatem najwyżej 5,70 zł.

Ściśle obliczone koszty pobytu w Poznaniu będą mogły być podane dopiero z chwilą ukończenie wszystkich potrzebnych przygotowań.

Dla informacji kierowników wycieczek podaję, że przy zwiedzaniu miasta winni być przygotowani na inne drobne wydatki, jak np. na przejazd tramwajem (bilet 20 gr.), wstęp do Ogrodu Zoologicznego (30 gr.) i t. p. Należy też pamiętać o pewnej drobnej kwocie na aprowizację na drogą powrotną.

16. Uczestnicy wycieczki otrzymują w Poznaniu tylko łóżko wzgl. siennik. Każdy uczestnik wycieczki winien być zatem zaopatrzony w następujące przybory:

1. 1 koc,
2. 1 poduszkę (jasiek),

3. 1 ręcznik i mydło,
4. 1 szczotkę do obuwia (na 3 osoby),
5. 1 szczotkę do zębów,
6. dostateczną ilość bielizny,
7. o ile możliwości 1 prześcieradło,
8. 1 menażkę,
9. 1 naczynie półlitrowe (garnuszek emaljowany ,lub aluminiowy),
10. nóż, widelec, łyżkę,
11. zapas żywności na podróż do Poznania,
12. każda wycieczka winna być w posiadaniu apteczki podręcznej,

Kierownik wycieczki winien wraz z kierownikiem odnośnego zakładu sprawdzić przed wyruszeniem wycieczki, czy wszyscy uczestnicy są zaopatrzeni w powyższe przybory; uczestnicy, którzy przyborów powyższych nie posiadają, powinni być od oddziału w wycieczce wykluczeni.

Ze względu na osobistą wygodę uczestników wycieczek zaleca się, aby powyżej wymienione przedmioty były spakowane w plecakach. Aby jednak oszczędzić młodzieży zbyt znacznych wydatków na zakup plecaków i t. d., zaleca się, aby szkoły, zarządzające zbiorowe wycieczki do Poznania, zorganizowały u siebie szycie plecaków dla potrzebującej młodzieży. Zaznaczam, że młodzież nie powinna zabierać ze sobą żadnych innych pakunków (kartonów zawijanych w papier i t. p.). Pakunki takie zostaną oddane przymusowo do przechowania na dworcu w Poznaniu na koszt wycieczki.

Ze względu na spodziewany znaczny napływ cudzoziemców na P. W. K. kierownicy wycieczek winni zwrócić baczną uwagę na jak naj-schludniejszy wygiąd młodzieży.

17. Zniżka na kolejach wynosi dla wycieczek szkolnych w myśl zarządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 12 listopada 1928 roku (III/14054/28) 67 proc. w każdą stronę.

Organizatorzy wycieczek winni sobie zawczasu zapewnić u miejscowych władz kolejowych przejazd kolejowy do Poznania. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego w sprawach dotyczących przejazdu wycieczek pośredniczyć nie będzie.

U w a g a: Kuratorjum Okr. Szk. Pozn. podjęło wysyłkę materiału propagandowego o P. W. K. do wszystkich inspektoratów szkolnych, dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych oraz seminarjów nauczycielskich. P. P. Inspektorzy i Dyrekcje zechcą dopilnować, aby materiały te zostały należycie przez szkoły i nauczycielstwo wyzyskane do systematycznej propagandy na rzecz P. W. K.

W sprawie masowych przejazdów kolejowych zaleca się wejść w porozumienie z filjami biura „Orbis” względnie z jego Centralą we Lwowie, ul. Jagiellońska 22.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. J. Namysł.*

Ogłoszenia urzędowe.

K o n k u r s y.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady w powiecie oszmiańskim:

- 1) Kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Oszmianie
- 2) kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Smorgoniach,
- 3) kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Dziewieniszkach,
- 4) kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Sołach,
- 5) kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Holszanach.

O stanowiska te mogą ubiegać się kandydaci, posiadający pełne kwalifikacje oraz odpowiadający wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462).

Podania należyte udokumentowane winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum O. S. Wileńskiego (przez Inspektora Szkolnego w Oszmianie) w terminie do dnia 30 od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

Mieszkania i grunta dla kierowników są przy następujących szkołach: w Oszmianie, Smorgoniach i Dziewieniszkach, tylko mieszkania — w Sołach, tylko grunta—w Holszanach.

Wszystkie mieszkania—w drewnianych domach.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ponownie ogłasza konkurs na stanowisko kierownika 7-o klasowej publicznej szkoły powszechnej w Trokach, pow. wileńsko-trockiego.

O stanowisko to mogą ubiegać się kandydaci, posiadający pełne kwalifikacje oraz odpowiadający wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462).

Podania należyte udokumentowane wnosić należy w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego (przez Inspektorat Szkolny pow. wileńsko-trockiego w Wilnie) w terminie do dnia 30 od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

Komunikaty i zawiadomienia.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania języka białoruskiego.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dn. 24 stycznia r. b. L. II-Org. 17919/28 wyjaśniło, że kwalifikację do

nauczania języka białoruskiego w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich stanowi egzamin według rozporządzenia z dn. 29 stycznia 1923 (Dz. Urz. M-wa W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 68) lub według rozporządzenia z dn. 9 października 1924 (Dz. Urz. M-wa W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 185), stosownie do przepisów, objętych temi rozporządzeniami.

Pozatem dla czynnych nauczycieli, posiadających warunki, wymienione art. 7 Ustawy o kwalifikacjach do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, istnieje egzamin uproszczony, którego program wymagań dla języka białoruskiego jest w opracowaniu.

Czasopismo „Ziemia“.

Kuratorjum zwraca uwagę na czasopismo, wydawane przez Polskie Towarzystwo Krajoznawcze p. t. „Ziemia” i zaleca nabycie go do bibliotek szkolnych. Wydawnictwo to podaje opisy miejscowości z najrozmaitszych okolic kraju, porusza sprawy etnograficzne, ochrony przyrody i zabytków i informuje o wydawnictwach krajoznawczych.

Prenumerata „Ziemi” wraz z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie zł. 29, półrocznie zł. 14.50, kwartalnie zł. 7.75. Numer pojedynczy zł. 1.40.

Miesięcznik „Muzyka w szkole“.

Związek Nauczycieli śpiewu i muzyki w szkołach państwowych i prywatnych w Katowicach wydał w styczniu r. b. pierwszy numer miesięcznika p. t. „Muzyka w szkole” poświęcony sprawom nauczania muzyki i śpiewu w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i powszechnych.

W miesięczniku tym omawiane są zagadnienia, które nauczycielstwu oddać mogą cenne usługi tak w pracy szkolnej, jak i społecznej.

Miesięcznik wychodzi 6-go każdego miesiąca. Prenumerata wynosi: 8 złotych rocznie. Adres Redakcji i Administracji: Katowice, Szopena 16.

Miesięcznik p. t. „Filomata“.

W obronie ideałów humanistycznych i studjów klasycznych, zbyt często zapoznowanych i lekceważonych, brakło dotąd pisma, zwracającego się do tych, którzy przedewszystkiem, powinni się przejąć temi ideałami: do młodzieży. Lukę tę zamierza wypełnić „Filomata”, nawiązujący świadomie do idei wieszcz-filologa. Będzie to miesięcznik objętości 48 stron mniejszego formatu, bogato ilustrowany; rocznik obejmujący 10 zeszytów (480 str.), kosztować będzie razem z przesyłką 5 zł., tak, że na pojedynczy zeszyt przypada po 50 gr.

Będzie to więc najtańsze czasopismo polskie, mimo, że redakcja dokłada starań, by papier, druk i ilustracja składały się na całość możliwie najpiękniejszą.

Nr. 1 „Filomaty” już wyszedł i jest do nabycia w Administracji księgarniach. Adres Redakcji: prof. R. Ganszyniec, Lwów, Potockiego 20.

Kongres Krajoznawczy w Poznaniu.

Rada Główna Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego organizuje w lipcu r. b. bezpośrednio po Kongresie Oświatowo-Pedagogicznym, Pierwszy Ogólno-Polski Kongres Krajoznawczy w Poznaniu według poniższego programu:

1. Krajoznawstwo jako nauka.
2. Krajoznawstwo jako popularyzacja wiedzy o kraju.
3. Krajoznawstwo w życiu państwowem i społecznem.
4. Turystyka i krajoznawstwo.
5. Krajoznawstwo i szkoła.

Powyższe Kuratorjum podaje do wiadomości Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Państw Inspektorów Szkolnych oraz ogółu nauczycielstwa i zachęca do wzięcia udziału w Kongresie.

Komunikat Centrali Abstynenckiej Kół Młodzieży.

Nakładem Centrali Abstynenckiej Kół Młodzieży w Krakowie, ul. Skarbowska L. 2, ukazał się w druku propagandowy melodramat Ksawerego Milewskiego p. t. „W pogoni za szczęściem”, oraz obrazek sceniczny „Dla dobra ludu”, nadające się znakomicie na scenę teatrów amatorskich.

Do nabycia w Centrali Abstynenckiej, Kraków, ul. Skarbowska L. 2, w cenie po 1 zł. 75 gr za 1 egz.

Centrala Abstynencka ma również na składzie następujące propagandowe utwory sceniczne dla teatrów amatorskich:

1. T. Dalewskiego „Lekarstwo na wszystko” (cena 1 zł. 45 gr.).
2. L. Anczyca „Gorzałka” (cena 1 zł.).
3. Fr. Biedronia „Bój o karczmę” (cena 1 zł. 10 gr.).
4. Ks. P. Wieczorka „Z nędzy do szczęścia” (cena 2 zł.).

Prócz tego jest na składzie znakomity podręcznik Ks. M. Kuznowicza T. J. p. t. „Zasady kulturalnych form towarzyskich”, który to podręcznik znaleźć się winien w ręku każdego ucznia i uczeniicy wszystkich rodzajów szkół. Cena 2 zł. Wszystko z przesyłką pocztową.

Informacje o szkołach i uniwersytetach we Francji.

Office National des Universités et écoles françaises z siedzibą w Paryżu, Boulevard Raspail 96, otworzyło swój oddział polski w Poznaniu przy ul. Pocztowej 11. Kierownictwo oddziału objął p. Jacques Langlade, profesor Uniwersytetu Poznańskiego. Zadaniem biura jest udzielanie informacji osobom, udającym się na studia do Francji, z drugiej zaś strony gromadzenie danych, dotyczących nauczania w Polsce języka francuskiego, literatury francuskiej oraz zapoznawania się z urządzeniami i instytucjami francuskimi.

Wydawnictwa Pol. Tow. Higienicznego.

Polskie Towarzystwo Higieniczne we Lwowie rozpoczęło wydawać nakładem „Książnicy-Atlasu” we Lwowie Powszechną Bibliotekę Higieniczną, mającą na celu popularyzację zasad higieny wśród najszerszych, zwłaszcza nieoświeconych warstw społeczeństwa. Dotychczas ukazały się z druku:

M. Duszyńskiej: Alkohol nieszczęściem człowieka i narodu. Cena 50 gr.

St. Progulskiego: Jak pielęgnować i odżywiać niemowlę. Cena 50 gr.

Ponieważ akcja Pol. Tow. Higienicznego dąży do wzmożenia zdrowotności szerokich mas, a tem samem do ich etycznego i moralnego podnoszenia, Kuratorjum poleca to wydawnictwo uwadze nauczycielstwa i pp. lekarzy szkolnych dla propagowania zasad higieny wśród młodzieży szkolnej.

49.

Podział rejonów wizytacyjnych w szkolnictwie średnim.

Nacz. Wydz. p. J. Wątorek.

1. Gimn. państw. im. Wł. Syrokomli w Nieświeżu
2. " " " T. Rejtana w Baranowiczach
3. Państw. Prawosł. Seminarjum Duch. w Wilnie.

Gimnazja prywatne:

1. Gimnazjum W. Szulickiej w Baranowiczach
2. Gimnazjum im. Kraszewskiego w Wilnie
3. Gimnazjum hebr. „Tarbut” w Baranowiczach.

Wizytator p. dr. Z. Fedorowicz.

1. Gimnazjum państw. im. A. Czartoryskiego w Wilnie
2. " " im. E. Orzeszkowej w Wilnie
3. " " im. A. Mickiewicza w Wilnie.

Gimnazja prywatne:

1. Gimn. Nazaretanek w Wilnie
2. Liceum Wizytek w Wilnie
3. Liceum Filomatów w Wilnie
4. Gimnazjum Pedagogów w Wilnie
5. " T. R. O. w Wilnie
6. „ N. Szepowalnikowowej w Wilnie
7. „ T. Czackiego w Wilnie
8. „ matem.-prz. Ż. C. K. O. w Wilnie
9. „ E. Dzięcielskiej w Wilnie.

Wizytator p. dr. T. Mianowski.

1. Gimnazjum państw. im. Kr. Zygmunta Augusta w Wilnie
2. „ „ Jul. Słowackiego w Wilnie
3. „ „ św. Kazimierza w Nowej Wilejce
4. „ „ H. Sienkiewicza w Wilejce
5. „ „ J. Śniadeckiego w Oszmianie
6. „ „ T. Kościuszki w Słonimie

Gimnazje prywatne:

1. Gimnazjum O. O. Jezuitów w Wilnie
2. Gimnazjum Archidiecezjalne w Wilnie
3. Gimnazjum Misjonarzy w Wilnie
4. Liceum Benedyktynek w Wilnie
5. Gimnazjum Welera w Wilnie
6. Gimnazjum Żyd. T-wa Szkoły Średniej w Słonimie
7. Gimnazjum im. T. Zana w Mołodecznie
8. Gimnazjum hum. Ż. C. K. O. w Wilnie
9. Gimnazjum Żyd. Gurewiczówny w Wilnie
10. Gimnazjum Żyd. Wygodzkiej w Wilnie
11. Gimnazjum hum. hebr. „Tarbut” w Wilnie
12. Gimnazjum hebr. Tuszyja w Wilnie
13. Gimnazjum litewskie im. Witolda Wielkiego w Wilnie
14. Gimnazjum im. Unji Lubelskiej w Głębokiem
15. Gimnazjum Lichtmana i Rajaków w Głębokiem.

p. o. Wizytatora p. W. Kolendo.

1. Gimnazjum państw. im. Lelewela w Wilnie
2. „ „ im. A. Mickiewicza w Nowogródku
3. „ „ im. J. Piłsudskiego w Święcianach
4. „ „ im. G. Piramowicza w Dziśnie
5. „ „ im. K. Chodkiewicza w Lidzie

Gimnazja prywatne:

1. Gimn. Ch Epsztejna w Wilnie
2. „ białoruskie w Wilnie
3. „ „ w Nowogródku
4. „ „ w Klecku
5. „ T-wa Szkoły Średniej w Stołpcach
6. „ męskie T-wa Rosyjskiego w Wilnie
7. „ żeńskie Poświętowej w Wilnie
8. „ litewskie w Święcianach
9. „ Magistratu w Lidzie
10. „ „Tarbut“ w Lidzie
11. „ im. Kr. Stefana Batorego w Drui
12. „ C. Kluczowej w Wilnie

- 13. „ hebr. Herclija w Wilnie
- 14. „ Żyd. Centr. Organ. Szk. w Świącjanach
- 15. „ matem.-przr. „Tarbut“ w Wilnie
- 16. „ matem.-przr. Ż. C. K. O. w Wilnie

50.

Ruch służbowy.

Kuratorjum.

Przeniesieni:

Zygmunt Szulczyński, radca i p. o. wizytatora szkół w K. O. S. Wileńskiego, z dniem 1 lutego 1929 r. na stanowisko radcy Ministerjalnego w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z jednoczesnem powierzeniem obowiązków wizytatora szkół w Ministerstwie W. R. i O. P. (Dekret Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 15 I 1929 r. Nr. I. Prez. 197-29).

Zwolnieni:

Wiktoria Szydłowska, urzędnik etatowy XI st. sł. w K. O. S. Wileńskiego, na własną prośbę z dniem 31 stycznia 1929 r. (Dekret K. O. S. Wileńskiego z dn. 28-I 1929 r. Nr. O. 2402-29).

Powierzenie obowiązków wizytatora szkół:

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego powierzył rozporządzeniem z dniem 4 lutego 1929 r. Nr. I. Prez. 761-29 *Władysławowi Kolendzie*, nauczycielowi Państwowego Gimnazjum Męskiego w Białymstoku, p. o. wizytatora szkół w Kuratorjum Okr. Szk. Lubelskiego, pełnienie obowiązków wizytatora szkół w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

Mianowani:

1. *Halina Kukowiczówna*, nauczycielką tymcz. Gimnazjum Państwowego w Dziśnie, z przydziałem do Gimn. w Druł od dn. 1-II 1929 r.

2. *Zofja Janicka*, nauczycielka kontraktowa Gimn. Państwowego w Nieświeżu, nauczycielką tymczasową tegoż gimnazjum, od dn. 1-XII 1928 r.

3. *Wawrzyna Serwacka*, nauczycielka kontraktowa Gimnazjum Państwowego w Nieświeżu, nauczycielką tymczasową tegoż gimnazjum od dn. 1-XII 1928 r.

4. *Adelajda Freynathówna*, nauczycielką tymczasową Gimnazjum Państwowego w Dziśnie z przydziałem do gimnazjum w Druł od dnia 1-II 1929 r.

Zwolnieni:

1. *Leon Bielawski*, p. o. inspektora Państwowego Prawosławnego Seminarjum Duchownego w Wilnie, od obowiązków inspektora, na własną prośbę, z dn. 28-11 1929, z pozostawieniem na stanowisku nauczyciela tegoż Seminarjum.

Szkolnictwo powszechne.**Mianowani:**

1. *Marja-Teresa Petrykiewiczówna*, nauczycielką szkoły powszechnej w Ilgajciach pow. brasławskiego, od dnia 16-11 1929 r.
2. *Stanisława Anielska*, nauczycielką szkoły powszechnej w Krasnym Stawie pow. stonimskiego, od dn. 16-11 1929 r.
3. *Kunegunda Szmucówna*, nauczycielką szkoły powszechnej w Albinowie pow. brasławskiego, od dnia 16-11 1929 r.
4. *Otylja Wońkówna*, nauczycielką szkoły powszechnej w Nalibokach pow. wołyńskiego, od dn. 1-11 1929 r.
5. *Zofja-Stanisława Henkówna*, nauczycielka kontraktowa 2 kl. szkoły powszechnej w Nieścierowszczyźnie gm. Tumiłowicze w pow. dziśnieńskim — nauczycielką tejże szkoły, od dnia 1 marca 1929 r.
6. *Michalina Szelanka*, nauczycielką 1 klas. szkoły powszechnej w Czeszkach w pow. dziśnieńskim, od dn. 1 marca 1929 r.

Przeniesieni:

1. *Anna Skrzatowa* nauczycielka szkoły powszechnej w Bazarach w pow. oszmiańskim — na własną prośbę do 2 kl. szkoły powszechnej w Bajbach w tymże powiecie od 1 lutego 1929 r.
2. *Władysława Aramowiczowa*, ze szkoły Nr. 50 do szkoły Nr. 13 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r.
3. *Helena Wasilewska*, ze szkoły Nr. 42 do szkoły Nr. 38 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r.
4. *Eugenja Rydzewska*, ze szkoły Nr. 46 do szkoły Nr. 11 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.
5. *Marja Skarzyńska*, ze szkoły Nr. 27 do szkoły Nr. 9 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.
6. *Anna Linkiewiczówna*, ze szkoły Nr. 13 do szkoły Nr. 39 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.
7. *Stefan Trzebuchowski*, ze szkoły Nr. 51 do szkoły Nr. 10 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.
8. *Aldona Malinowska*, ze szkoły ćwiczeń przy Państw. Seminarjum Nauczycielskim Żeńskim w Wilnie, do szkoły Nr. 3 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. na własną prośbę.
9. *Nadzieja Pawlenkówna*, ze szkoły Nr. 51 do szkoły Nr. 12 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.
10. *Ferdynand Sucharewicz*, ze szkoły Nr. 11 do szkoły Nr. 6 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.
11. *Helena Jackiewiczówna*, ze szkoły Nr. 15 do szkoły Nr. 13 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

12. *Ludwika Dziukowa*, ze szkoły Nr. 24 do szkoły Nr. 5 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

13. *Anna Hyllova*, ze szkoły Nr. 3 do szkoły Nr. 27 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

14. *Ewa Domańska*, ze szkoły Nr. 41 do szkoły Nr. 45 w Wilnie od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

15. *Weronika Skup'owa*, ze szkoły Nr. 13 do szkoły 27 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

16. *Anna Bortkiewiczowa*, ze szkoły Nr. 10 do szkoły Nr. 2 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

17. *Marja Jarmołowiczówna*, ze szkoły Nr. 17 do szkoły Nr. 3 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

18. *Ludwika Kobylińska*, ze szkoły Nr. 18 do szkoły Nr. 27 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

19. *Marja Trzebuchowska*, ze szkoły Nr. 4 do szkoły Nr. 10 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

20. *Kazimierz Skup'*, ze szkoły Nr. 13 do szkoły Nr. 6 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. na własną prośbę.

21. *Józefa Iwaszkiewiczówna*, ze szkoły Nr. 28 do szkoły Nr. 27 w Wilnie, od dnia 1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

22. *Zofja Strauchówna*, nauczycielka szkoły powszechnej w Mieszku-
ciach gm. holszańskiej w pow. oszmiańskim do 1 kl. szkoły powszechnej
w Bujniewiczach gm. poczapowskiej w pow. nowogródzkim, od dnia
1 lutego 1929 r. — na własną prośbę.

Zwolnieni:

1. *Zofja Krzyżanowska*, nauczycielka szkoły powszechnej w Krzysze-
tówszczyźnie pow. stołpeckiego, z dniem 31-V 1929 r.

2. *Emilja-Helena Skorasiówna*, nauczycielka szkoły powszechnej
w Osowie pow. dziśnieńkiego, z dniem 30-IV 1929 r.

3. *Marja Śpiochówna*, nauczycielka szkoły powszechnej w Wierzań-
cach pow. lidzkiego, z dniem 31-XII 1928 r. na własną prośbę.

4. *Kazimierz Krzyżanowski*, nauczyciel szkoły powszechnej w Krzy-
szelowszczyźnie pow. stołpeckiego, z dnia 31-V 1929 r.

Wykaz okólników K. O. S. Wil. za rok 1928.

1	602	7-I	W sprawie Dziennika Urzędowego,
2	1198	25-I	„ podpisywania czystopisów,
3	1249	17-I	„ pomnika G. Narutowicza,
4	1471	19-I	„ dodatku ekonomicznego,
5	1472	17-I	„ tygodnika „Iskry”,
6	1474	25-I	„ świąt staroobrzędowców,
7	1815	19-I	„ kontrakt. instrukt. p. w. zezwolenie dla nauczycieli,

8	2085	25 I	W sprawie poparcia akcji przeciwalkoholowej (Tydz. Prop. Trzeźw.),
9	2535	1-II	„ ruchu pieszego w Wilnie,
10	3688	31-II	„ druków szkolnych i świadectw,
11	5590	20-II	„ pomocy lekarskiej,
12	4918	1-III	„ korespondencji z Kuratorjum,
13	5768	5-III	„ przedstawienia w teatrze Polskim z okazji jubil. p. Rychłowskiego,
14	7332	25-II	„ opłaty na domy wycieczkowe,
15	7858	1-III	„ plakatowania odezwy wyborcz. na gmach. instyt. państw.,
16	8144	5-III	„ zbiórki; Daru Narodow. 3 maja,
17	8285	10-III	„ kontroli ksiąg rachunkowych,
18	8516	8-III	„ obchodu dn. imien. P. Marsz. J. Piłsudskiego.
19	8524	8-III	„ Kasy Wzajemn. Pomocy uczniów państw. szkół zawodowych,
20	8673	6-III	„ przedstawienia „Konstytucja”,
21	9417	12-III	„ metodyki naucz. higieny,
22	9510	5-IV	„ modelarstwa lotniczego i kół szkolnych L. O. P. P.,
23	9760	14-III	„ przedstawienia „Konstytucja”,
24	9866	7-III	„ ozdobnego plakatu ze słowami Marsz. Piłsudskiego,
25	9926	16-IV	„ użytkowania opału, światła i wody,
26	9838	29-III	„ kursu regionalnego w Trokach i wycieczki,
27	10271	28 III	„ sprzątanania sal szkolnych,
28	10411	20-III	„ ulg. taryfowych w pociągach pośpiesznych.
29	10791	29-III	„ wędrowniej wystawy przeciwalkoholowej,
30	10792	23-III	„ badań zdrowotnych nauczycieli,
31	11357	28-III	„ kursów przeciwgazowych,
32	11569	28 III	„ zgłaszania się naucz. szk. średn. do egzam.,
33	11570	28 III	„ należności za przeniesienia,
34	11828	2-IV	„ ubezpiecz. na wyp. chorob. księży w szk. prywatnych,
35	11950	30-III	„ zjazdu Ks. Ks. prefektów diecezji Pińskiej.
36	12033	14-IV	„ prenum. Dz. Ust. R. P.,
37	12281	3-IV	„ nadsył. do P. K. U. wykaz imienn. uczn. mających warunki do skróconej służby,
38	12387	17-IV	„ zbiórki Daru Narodowego 3 maja w szkoł.,
39	12756	12-IV	„ wymiany z zagranicą młodz. szkoln. podczas wakacyj,
40	12821	12-IV	„ wycieczek szkoln. do Czechosłowacji,
41	12920	10-IV	„ zaciągu ochotniczego,
42	13101	17-IV	„ kosztów postępów. dyscyplinarnego,
43	13959	18-IV	„ legitymacji urzęd.,
44	14157	20-IV	„ fałszyfikatu 500 zł.,
45	14606	23-IV	„ budynków i terenów użytkow., przez gimn. państwowe,
46	14607	7-IV	„ zebrzań kontrolnych,

47	14739	21-IV	W sprawie	III Ogólnopolsk. Zjazdu Naucz. Geografji,
48	14855	1-V	„	świadectw szkoln. i druków urzędowych,
49	15170	2-V	„	przedstaw. „Kościuszek pod Racławicami“,
50	15423	18-V	„	wyn. dla niższych funk. za służbę w święta,
51	15790	4-V	„	przedstw. „Kościuszek pod Racławicami“,
52	16093	19-V	„	pom. ofiarom trzęsienia ziemi w Bułgarii,
53	16787	14-V	„	poparcia prac Kom. Normalizacyjnego
54	16789	14-V	„	przy dostawach rządowych,
55	17154	15-V	„	wydawn. „Ilustr. Kur. Codz.“ z okazji
56	17549	19-V	„	dziesięciolecia,
57	18273	25-V	„	udziału młodz. szk. w nab. za duszę
58	17848	24-V	„	Ks. prał. Budkiewicza,
59	18265	29-V	„	wprowadz. druków szkolnych do szkół,
60	18277	24-V	„	zniżek kolej. na Zielone Świętki,
61	19199	1-VI	„	jednor. zasiłku dla nieetat. naucz. szkół
62	19421	5-VI	„	powszechnych,
63	19425	11-VI	„	rachunk. instyt. państw. otwartych w ban-
64	19666	15-VII	„	kach,
65	19708	27-VI	„	ulg kolejowych na II kl. i poc. posp.
66	20088	27-VI	„	potrąc. skł. na rzecz K. Ch. o 45 procent.
67	20654	13-VI	„	dodatku,
68	20675	20-VI	„	przepisów porządk. obow. w szk. zaw.
69	21303	18-VI	„	Wystawy Poznańskiej,
70	21524	20-VI	„	Towarz. Upiększ. miast.,
71	21598	20-VI	„	przepisy biurowe,
72	21784	22-VI	„	popieranie przem. krajow. w szkolnictwie,
73	22024	16-VI	„	mieszkań służbowych,
74	12029	20-VI	„	legitymacyj uczniowskich,
75	22305	23-VI	„	opłaty za domy wycieczkowe,
76	22509	22-VI	„	pośrednictwa P. A. T. w publ. ogłoszeń
77	22838	2-VIII	„	władz i urzęd. państw.,
78	23394	8-VIII	„	zaświadczeń na ulgowe paszp. zagranicz.
79	23414	2-VII	„	dla nauczycieli,
80	23944	5-VII	„	zmiany trybu wydaw. kart porady lekar.,
81	24844	11-VII	„	trybu postępów. przy załatw. spraw finans.
82	25944	19-VII	„	„Domu Wycieczkowego“ w Toruniu,
83	27417	26-VII	„	sprawozd. ze stanu bibliotek w szk. pow.
				XXVI Kongresu Światowego Pokoju.,
				egzaminu z religji dla czynnych a niekw
				nauczyc.
				terminu wejścia w życie rozporz. Pr.
				Rzeczp. o postępów. administr.
				zwrotu dokument. naucz. szk. pow. Kurat.
				Wołyńsk.
				wykluczenia od studjów Osickiego i Sta-
				rzyńskiego.
				wynagrodz. duszpasterzy za naukę w szk.
				powszechn.
				plakatu Wystawy Poznańskiej.
				dokształcenia sanitarnego inżynierów,

84	30605	22-VIII	W sprawie	rozpoczęcia roku szkolnego,
85	30842	24-VIII	„	przedstawienia „Sułkowski“,
86	31527	27-VIII	„	I Targów Północnych,
87	31664	18-IX	„	zakupu wyrobów pochodzenia zagran.,
88	31680	31-VIII	„	V Tyg. Lotniczego i Obrony Przeciwgaz.
89	32752	19-IX	Wykaz	funkcj. których nie należy przyjm. do służb państw.,
90	34174	19-IX	W sprawie	„Tygodnia Dziecka“,
91	34494	18-IX	„	przedstawienia „Rycerz bez skazy“,
92	34838	20-IX	„	punktualności urzędowania,
93	35152	9-X	„	przestrzeg przepisów porządk. na drogach publicznych.,
94	35597	24-IX	„	stosowania amnestji do przekroczeń obowiązku szkolnego,
95	36628	12-X	„	propagandy przeciwgruźliczej,
96	36841	2-X	„	podpisów na awizach do zleceń wypłaty z rach. bież.,
97	37468	13-X	„	wykluczenia ze szkoły Zofji Hładunówny,
98	38154	11-X	„	dnia wolnego od nauki,
99	40528	29-X	„	„Dnia Oszczędności“,
100	40934	3-XI	„	wnoszenia podań do komisji weryfikacyjnej,
101	41210	2-XI	„	godzin urzędowania,
102	41508/28	5-XI	„	obchodu dziesięciolecia odzysk. niepodl.,
103	41509	5-XI	„	II Zjazdu b. Więźniów Ideowych,
104	42128	17-XI	„	przerachow. wkład. oszczęd. złożonych na ks. w kas. oszczędn.,
105	43149	17-XI	„	urzędowych przesylek listowych,
106	43683	1-XII	„	prowadzenia księgi kasowej,
107	45496	12-XII	„	Wykresów Organiz. Władz Państw. R. P.
108	44328	3-129 r.	„	rozdziału bawełniczek na szk. powsz.
109	46276	8-129 r.	„	rocznych spraw. ze stanu opieki higien.
110	167		„	komorn. za mieszk. w gmachach rządow.
111	168		„	zmian personalnych,
112	196		„	druków księgi głównej,
113	754		Instrukcja	w sprawach emeryt.,
114	894		W sprawie	prac przygot. przy budow. szk. powsz.
115	1701		„	budowy szkół w 1928/29 r. budż.,
116	1928		„	wolnych miejsc nauczyc.,
117	1926		„	kart indywidualnych,
118	2946		„	terminu konferencji urzędowej,
119	4304		„	dodatków ekonom.,
120	6158		„	przesłania druków,
121	6737		„	przesłania skorowidzów,
122	6801		„	wypoż. latarni projekc.,
123	6908		„	termin egzamin. dla naucz.,
124	7242		„	misji kanonicznej,
125	7639		„	map Polski,
126	8834		„	przenies. naucz. tymczas.,
127	8837		„	formularzy statystycznych,

128	8838	W sprawie wyk. ilości aparatów projek. i radjowych,
129	9189	„ terminu wydatk. kredytów,
130	9865	„ subwencji na kursa wakacyjne,
131	10077	„ wolnych miejsc nauczyc.
132	10670	„ egzamin. dla niewykwalif. naucz. szk. pow.,
133	10692	„ statystyki przyg. nauczyc. do pracy społecz.
134	11559	„ urlopów nauczyc.,
135	11560	„ budżetów samorząd na oświatę pozaszkol.,
136	12193	„ zwoln. od obow. nacz. wobec powołań do służby wojsk.,
137	12377	„ święta sadzenia drzewek,
138	13055	„ kursu ogrodn. dla nauczyc. szk. pow.,
139	13703	„ program wiosenn. kursu ogrodn.,
140	13797	„ ujednost. postęp. przy stosow. obow. szk.,
141	14089	„ projektu sieci szkolnej,
142	14429	„ organiz. warszt. rzemieśln. przy szk. pow.,
143	14612	„ ogrodnictwa,
144	14613	„
145	14622	„ kursów dla dorosłych,
146	14621	„ ewidencji towarzystw i prac oświatow.
147	15537	„ rachunkowych,
148	15539	„ dodatków ekonomicz. dla naucz.
149	16323	„ zwalczania wszawicy w szkołach,
150	16607	„ wniosków o zwolnienie,
151	16892	„ przeniesień nauczycieli,
152	16893	„ interwencji posłów i senatorów,
153	17164	„ danych do preliminarza,
154	17157	„ kół śpiewaczych,
155	18315	„ przenies. naucz. do wyższ. grup i szczebli,
156	18316	„ szkół białor. i naucz. władaj. jęz. białor.,
157	18576	„ egzaminów na kursach dla dorosł.,
158	18603	„ kand. zakwal. do kolokw. wstęp. na W.K.N.,
159	19174	„ nauczycieli kontraktowych,
160	19533	„ kursów rolniczych podczas wakacyj,
161	20439	„
162	21271	„ zasiłk. samorz. powiat na kurs. oświat. roln.,
163	22049	„ wolnych etatów nauczyc.,
164	23929	„ budowy szkół powszechn.,
165	24044	„ liczby godzin zajęć prelegentów,
166	28225	„ przydziału etatów i godzin,
167	28226	„ nauczyc. etatów. i kontrakt.,
168	30827	„ programu oświaty pozaszkolnej,
169	31987	„ dzienników lekcyjnych,
170	32116	„ zaświadcz. z ukończ. szk. oświaty rolniczej,
171	32130	„ dodatku ekonom. dla mężatek,
172	32751	„ egzam. dla niewykw. naucz. szk. pow.,
173	33371	„ instrukt. kroju, szycia i robót ręcznych,
174	34698	„ Instrukt. oświaty pozaszkolnej,
175	34814	„ przeniesień służb. nauczyc.,
176	35033	„ zgłoszeń na zapotrzebow. instr. robót ręcz.,

177 35349	W sprawie 5 dniowych kursów instrukcyjnych,
178 36024	„ wykaz. naucz. z ukończon. kursem specjalnym,
179 36717	„ zapasu opału,
180 37986	„ wykazów nauczycieli,
181 38744	„ zbiórki na Dar Narod. dla M. Skłodowskiej,
182 38746	„ kontroli ksiąg inwentarzow.,
183 38761	„ pobor. naucz. przen. do innych okręgów,
184 39254	„ wykazu duszpasterzy,
185 39649	„ wychow. fizyczn. w szk. pow.,
186 40337	„ oświaty pozaszk. rolniczej,
187 40676	„ święta 11 listopada,
188 40827	„ bibliotek oświaty pozaszkoln.
189 39346	„ feryj kartoflanych,
190 42510	„ sprawozd. o rozpocz. kursów,
191 42837	„ terminu nadsył. wyk. zmian. personaln.,
192 43567	„ instrukt. ośw. pozaszk. przy K. O. S. Wil.,
193 43764	„ wysł. bibl. naucz. i podręczn. dla dorosłych,
194 44179	„ dodatk. przydz. 30 godz. nieetat.,
195 44309	„ kredytów na budowę szkół.,
196 45437	„ dodatk. przydz. godz. nieetat.,
197 46816	„ powoł. Komisji Kwal. dla naucz. II rejonu wizytacyjn.,
198 45820	„ powoł. Komisji Kwal. dla naucz. I rejonu wizytacyjn.,
199 46303	„ kursu doksz. dla naucz. szkół pow. woj. wschodnich,
200 46529	„ wykazów duszpast. za 1928-29 r. szk.,
201 47530	„ ubezpiecz. w Kasie Chorych,
202 46568	„ subwencji samorząd. na kursy wak. dla naucz.,
203 47210	„ oświaty pozaszkolnej,
204 1702	„ pracy wychowawczej w szk. średnich,
205 1991	„ wykazu zakł. wyzn. dla prakt. przedegzam.,
206 2694	„ lokali wydzierżawianych,
207 2693	„ prelim. budż. z taks. egzamin.,
208 2949	„ umundurow. woźnych,
209 3245	„ skreśleń z księgi inwentarza,
210 3949	„ stancij uczniowskich,
211 5898	„ kursu uzupeł. dla lekarzy w zakresie trachomy i walki z jaglicą,
212 7051	„ barw i odznak szkolnych,
213 8282	„ stos. szk. do stow. gimn. sport. i udziału mł. szk. w zawodach,
214 8288	„ stanu wychow. fizycznego,
215 10700	„ ksiąg kasow. do przych. budż.,
216 12043	„ zjazdu krajoznaw. w Wilnie,
217 21754	Wykaz zakł. przezn. dla prakt. przedegzaminowej,
218 13525	W sprawie organizacji r. szk. 1928-29,
219 14850	„ rozpocz. egz. o 9 rano,

220 16579	W sprawie protok. egz. dojrz.,
221 16754	„ organizacji 1928-29 r. szk.,
222 17142	„ zawodów w grach sportowych,
223 17857	„ egzaminu do 1 klasy,
224 19153	„ terenu do ćwiczeń cielesnych,
225 20021	„ statystyki,
226 24367	„ organizacji 1928-29 r. szk.,
227 25004	„ kontroli wieku przepisow.,
228 30028	„ podań o zezwolenie na przyj. uczniów,
229 30029	„ świadectw odejścia,
230 31325	„ egzaminów wstępnych po ferjach,
231 33372	„ wykazu zajęć nauczycielskich,
232 33617	„ ks. „Wilno w dziejach książki polsk.”,
233 35031	„ kursu inform. dla naucz. zdaj. egz. uprosz.,
234 36552	„ przesł. kwitu Kas. Skarb. z opł. za egzam.,
235 37410	„ wychow. fiz. w szkołach,
236 38384	„ wyciągu z przepisów dla uczniów.,
237 39287	„ wykazu maturzystów w 1927-28 r.,
238 41722	„ wykazu maturzystów w 1927-28 r.,
239 39832	„ sprzedaży łakoci,
240 40062	„ ankiety o zaopatr. szk. w apar. radiowe,
241 40674	„ obchodu dziesięciolecia,
242 4298	„ egzaminów maturalnych,
243 7688	„ obow. przesył. do Min. okóln., dotycz. gosp. finansow.
244 41504	„ zachowania się młodz. poza szkołą,
245 42362	„ zwiedzania Wystawy Poznańskiej,
246 42363	„ wystawy pedagog. w Wilnie,
247 42361	„ kursu informacyjnego,
248 43370	„ książk. Biblj. Polskiej do gimn.,
249 44559	„ podk. jęz. obcych w związku z wyst. pedagog.,
250 45592	„ „Żywego Pomnika”,
251 45623	„ asygn. 20 0/0 z fund. gier i zabaw na ślizgaw.,
252 45637	„ okazów na wystawę,
253 45639	„ egzaminów wstępnych,
254 46899	„ założenia wykazów stanu służby dla naucz. gimnazjów,

52.

Dział nieurzędowy.

Sprostowanie.

W Nr. 2 „Dziennika” z r. b. tablice z podziałem przedmiotów na str. 26 i 28 należy przestawić jedną na miejsce drugiej.

Od Administracji.

Do niniejszego numeru „Dziennika” dołącza się Spis rzeczy za rok 1928.

Warunki umieszczenia ogłoszeń: Cała strona zł. 120.—, Pół strony 65 zł., Czwierć strony zł. 35.—. Ogłoszenia mniejsze niż 1/4 kolumny liczą się od wyrazu po 20 gr. za wyraz. Ogłoszenia umieszczają się **tylko po zapłaceniu zgóry** przypadającej należności (konto Nr. 30466) w P. K. O.. Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.